

**Gymnázium T. G. Masaryka Zastávka,
příspěvková organizace**

U Školy 39
Zastávka
664 84
IČO 494 598 99
☎ 546 411 023

**PLÁN PŮSOBNÍ V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ
U DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH**

(Preventivní program školy)

Školní rok: 2025/2026

Mgr. Radek Malý

školní metodik prevence

Mgr. Libor Hejda

ředitel školy

Strategie primární prevence

Škola si klade za cíl působit na žáky v následujících oblastech:

V oblasti protidrogové prevence, boje proti alkoholismu a kouření

- Prevenci zneužívání návykových látek chápat v kontextu sociálně negativních jevů, jako je šikanování, vandalství, brutalita, patologické hráčství, xenofobie.
- Zahrnout problematiku nejenom zakázaných drog, ale i volných drog (alkohol a tabák), zaměřit se i na nové psychoaktivní substance (kratom, nikotinové sáčky, CBD, kofein, HHC) pozornost věnovat i dopingů a zneužívání léků.
- Zabezpečit možnost volnočasových aktivit organizovaných školou, místním DDM a tělovýchovnou jednotou.
- Poskytnout rodičům základní informace týkající se drog, včetně postojů školy k protidrogové problematice. Zajišťovat v případě potřeby poradenské služby specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro studenty, rodiče a učitele.
- Zajistit žákům možnost vyhledávání informací na internetu.
- Doplnovat průběžně novými materiály knihovnu a videotéku pro potřeby ostatních pedagogů.
- Zajistit aktuální obměnu informačního panelu, kde budou důležité informace zpřístupněny studentům a rodičům. Zapojit do přípravy a realizace studenty mající o danou problematiku zájem.
- Realizovat preventivní program za aktivní účasti připravených vrstevníků z řad studentů školy a stále aktivněji je zapojovat do tematických bloků se studenty.
- Využívat schránku důvěry jako důležitý komunikační prostředek mezi studenty s drogovým i jiným problémem metodikem prevence.
- Přispívat do školního časopisu informacemi o dané problematice.

V oblasti sexuální výchovy

- Cílem je poskytnout studentům znalosti o pohlavních chorobách a seznámit je s prostředky k ochraně před nimi.
- Zaměřit se na poznání sebe sama, umění komunikace, vyjasnění životních vzorů a představ o budoucím partnerovi až ke způsobu jeho výběru. Příprava na roli rodičů, partnerů a manželů.

V oblasti zdravého životního stylu

- Zde se zaměřit na etické normy, jejichž dodržování je základním předpokladem normálního chodu společnosti.
- Zde odstraňovat pocit "přetížení" u žáků. Naučit se řešit stresové situace. Osvojit si správnou organizaci dne (míru volného času).
- K dosahování těchto cílů projednat v předmětových komisích využití vhodných tematických celků k působení přímo v rámci výuky. Podstatná část působení bude zabezpečena formou přednášek, besed s odborníky v dané oblasti
- Vytvářet podmínky pro spolupráci s rodiči a osvětově působit na rodiče v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence problémů ve vývoji a výchově dětí a mládeže.

V oblasti mimoškolní zájmové činnosti

- Nabídnout studentům co nejširší spektrum zájmové tělovýchovné, kulturní a výtvarné činnosti ve formě kroužků. Při jejich činnosti spolupracovat s místním DDM, tělovýchovnou jednotou a dalšími organizacemi obce.
- Celoročně organizovat sportovní soutěže v různých sportech a nabídnout tak studentům nové alternativy využití volného času.

V oblasti zneužívání virtuálních drog, netolismu a gamblingu

- Důsledně prosazovat zákaz jakýchkoliv hazardních her ve škole a jejím okolí. Nabídnout studentům nové alternativy využití volného času.

V oblasti bezpečnějšího užívání internetu

- Směřovat preventivní opatření ve smyslu upozornění na nebezpečí, které může hrozit při komunikaci cestou internetu k dětem, k rodičům i k širší veřejnosti.
- Seznámení rodičů a široké veřejnosti bude realizováno zveřejněním “Pravidel pro děti k bezpečnějšímu užívání internetu” a zveřejněním “Pravidel pro rodiče k bezpečnějšímu užívání internetu jejich dětmi” na webových stránkách školy.

V oblasti záškoláctví

- Důsledně sledovat docházku zejména problémových studentů. Spolupracovat přitom co nejvíce se zákonnými zástupci studentů.

V oblasti šikanování, kyberšikany, vandalismu a jiných forem násilného chování

- Je vypracován specifický program a krizový plán proti šikanování, který dokáže případný výskyt brzy odhalit a účinně vyřešit.
- Pokud se případ šikany vyskytne, snažit se vidět každý konkrétní případ v jeho širších souvislostech.
- Spolupracovat s odborníky, popř. i nestátními organizacemi zabývajícími se prevencí šikanování.
- Pracovat na pozitivním klimatu třídy, adaptační kurzy.

V oblasti xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu

- Důsledně potírat jakékoliv náznaky zejména rasismu a antisemitismu. Vysvětlovat studentům nutnost soužití bez intolerance jako jedinou cestu soužití národů, národnostních menšin a lidí různého náboženského vyznání.

Minimální preventivní program

Vnitřní zdroje školy

Charakteristika školy

Gymnázium T. G. Masaryka v Zastávce je venkovským typem školy v blízkosti města Brna. Prostředí školy má rodinný ráz, žáci i učitelé se dobře znají. Většina učitelů jsou absolventi gymnázia, stejně tak rodiče současných žáků. V současnosti škola nabízí šestiletý a čtyřletý cyklus vzdělávání, rozdělený do 12 tříd. Budova gymnázia je spojena s budovou ZŠ Zastávka a žáci obou institucí sdílí školní jídelnu a sportovní halu. Žáci dojíždí převážně z okolních obcí a také i z okrajových částí Brna. Škola disponuje moderně vybavenou budovou se sportovní halou, učebnami cizích jazyků a výpočetní techniky. Většina odborných učeben je vybavena multimediální technikou umožňující interaktivní vyučování. Studenti mají přístup na počítače připojené na internet a možnost wifi připojení. Odbornou literaturu, povinnou četbu, odborné časopisy si mohou zapůjčit ve školní knihovně. Škola zajišťuje stravování ve vlastní školní jídelně. Adresa na web školy je www.gzastavka.cz

Riziková místa

Bezprostřední okolí školního pozemku, toalety, blízký lesopark, šatny.

Monitoring rizikového chování

Provádí školní metodik prevence každé poslední úterý v měsíci na pedagogické radě pomocí dotazníku nebo formou rozhovoru s třídními učiteli.

PREVENTIVNÍ TÝM

ředitel školy

Vytváří podmínky pro pozitivní klima ve škole a pro předcházení rizikového chování. Za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikových forem chování je přímo zodpovědný ředitel školy Mgr. Libor Hejda.

školní metodik prevence

Od školního roku 2011/2012 je školním metodikem prevence Mgr. Radek Malý, který pro tento účel dokončil studium v oboru Prevence sociálně-patologických jevů na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v roce 2014. V součinnosti s pedagogickým sborem vytváří, realizuje a hodnotí preventivní program. Monitoruje rizikové chování, reaguje pomocí specifické prevence na krizové situace a poskytuje poradenské služby v konkrétním čase, případně po telefonické domluvě kdykoliv jindy. Kontakty a další informace jsou dostupné na webových stránkách školy.

výchovný poradce

Od školního roku 2018/2019 je výchovnou poradkyní Mgr. Markéta Teplá. V roce 2020 dokončila odborné studium v oboru Výchovné poradenství na Pedagogické fakultě MU v Brně. Poskytuje informace o možnostech studia na VŠ, organizuje besedy a prezentace. Sleduje studenty se specifickými poruchami učení. Pomáhá studentům s řešením studijních problémů, zaštiťuje spolupráci s jednotlivými učiteli i s rodiči. Žáky se SPU seznamuje s možností přizpůsobení podmínek v rámci státní maturity. Kontakt a konzultační hodiny jsou na webu školy. Je koordinátorkou poradenského pracoviště.

školní psycholog

Od školního roku 2022/2023 mohou žáci, rodiče i zaměstnanci školy využívat konzultací Mgr. Petra Klusky.

třídní učitelé

Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na třídnických hodinách vzájemně hodnotí uplynulé období, kontrolují docházku, konzultují případné problémy, navrhuji opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil). Třídní učitelé jsou odpovědní za klima třídy.

učitelé ICT

Jsou důležitým zdrojem informací v případě kyberšikany a bezpečného chování na internetu. Realizují preventivní aktivity v oblasti bezpečného užívání internetu.

kariérové poradenství

Na škole v současnosti působí 3 kariérové poradkyně. Pomáhají žákům zorientovat se v možnostech pomaturitního studia.

Školní poradenské pracoviště

Ředitel školy, zástupce ředitele, výchovný poradce a metodik prevence jsou zároveň členové školního poradenského pracoviště, které má za úkol koordinovat aktivity výchovného poradenství a preventivního programu. Plán práce se tvoří každý rok a je součástí dokumentu Program poradenských služeb na škole a je umístěn na webu školy.

Zdroje informací

Informace v oblasti rizikového chování lze získat přímo v knihovně metodika prevence. Seznam literatury, video a audiokazet je součástí přílohy Minimálního preventivního programu. Dále pak byla pro tyto účely zavedena schránka důvěry a nástěnka vedle učebny biologie. Rodiče i žáci mají k dispozici emailovou adresu metodika prevence a webové stránky školy, kde je dostupný aktualizovaný Minimální preventivní program a aktuální informace.

Vnější zdroje školy

Národní strategie MŠMT ČR

Obsahuje obecný preventivní plán na období 2019–2027.

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>

Akční plán

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/akcni-plan-realizace-narodni-strategie-primarni-prevence-23-25>

Metodické pokyny MŠMT ČR

Zde je možné nalézt informace o prevenci a řešení krizových situací v nejčastějších typech rizikového chování mladistvých.

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Metodická pomoc

Naše škola se opírá o pomoc Pedagogicko-psychologické poradny Brno. Okresním metodikem prevence je PhDr. Lenka Skácelová.

<http://www.pppbrno.cz/>

Legislativa viz příloha č. 8 Přehled legislativy

Volnočasové aktivity

Spolupracujeme se:

- **Střediskem volného času Zastávka**
<http://www.ddmzastavka.cz/>
- **Taneční školou Mighty-Shake**
<http://mighty-shake.com/>
- **Souborem mažoretek Anife**
<http://www.mazoretkyanife.cz/>
- **Základní uměleckou školou v Zastávce**

Odborná pomoc

- **Podané ruce** – vzdělávání v oblasti sociálních služeb
<http://www.podaneruce.cz/>
- **Acet** – občanské sdružení, vzdělávání v oblasti prevence
<http://www.acet.cz/>
- **Modrá linka** – linka důvěry pro mladistvé
<http://www.modralinka.cz/>
- **Drop In** – služby uživatelům drog
<http://www.dropin.cz/>
- **Anabell z.s.** – pomoc při poruchách příjmu potravy
<http://www.anabell.cz/>
- **Spondea** – poradenství v obtížných životních situacích
<https://www.spondea.cz/>

Odkazy na užitečné informace

- **Bezpečný internet.cz**
<http://www.bezpecnyinternet.cz/>

- **Policie ČR**
<http://www.policie.cz/web-prevence.aspx>
- **Seznam se bezpečně**
<http://www.seznamsebezpecne.cz/>

Cíle MPP

Dlouhodobé

Výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka, a rozvíjejících zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Vytváření podmínky pro smysluplné využití volného času studentů. Monitorování situace ve škole z hlediska výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících jejich včasné zachycení.

Krátkodobé

Z oblasti užívání drog a návykových látek se zaměřit především na problematiku kouření cigaret a marihuany. Zdůraznit škodlivost kouření vodních dýmek a dbát na zvýšenou opatrnost při užívání elektronických cigaret a vapování. Upozornit na nově se vyskytující návykové látky včetně nikotinových sáčků, kofeinu HHC, CBD a kratomu. U vyšších ročníků je hlavním problémem konzumace alkoholu. U nižších ročníků působit na žáky v oblasti prevence proti internetové kriminalitě a kybergroomingu. Vytvořit více příležitostí ke smysluplnému využití volného času, zvláště ve volných hodinách. Zapojit žáky do organizace, tvorby a realizace preventivních programů nejen v rámci školy. Zajištění venkovních aktivit, pobyt v přírodě.

Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny

Pro pedagogické pracovníky

Školní metodik prevence poskytuje poradenské služby, možnosti pravidelných konzultací a umožňuje přístup k informačním materiálům v knihovně metodika. Pedagogové jsou na začátku školního roku seznámeni s obsahem minimálního preventivního programu a s metodickými pokyny k jednotlivým rizikovým chováním. Minimální preventivní program je společně se školním programem proti šikanování a krizovým plánem pro zneužití návykových látek a alkoholu, šikanu a vandalismus k nahlédnutí ve sborovně, kde mají přístup všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Je také vystaven na webu školy a všichni pedagogové jsou s těmito dokumenty seznámeni na začátku školního roku.

Pro rodičovskou veřejnost

Rodiče mají možnost konzultací a poradenských služeb metodika prevence. K dispozici mají aktuální informace na webu školy a nástěnce metodika prevence. Na začátku školního roku jsou rodiče v rámci informačních třídních pohovorů, jednotlivými třídními učiteli, seznámeni s agendou a službami metodika prevence. Jsou také informováni o existenci minimálního preventivního programu, který je pro veřejnost k dispozici na webu školy, případně přímo u metodika prevence. O konkrétních programech a aktivitách jsou průběžně informováni prostřednictvím třídních učitelů. Na webu jsou také uvedeny konzultační hodiny a emailová adresa metodika prevence a výchovného poradce. Legislativní rámec rizikového chování je pak shrnut a zpracován do školního řádu školy, který je také veřejně dostupný na webu školy, případně u třídních učitelů. Součástí minimálního preventivního programu jsou v příloze informace: Jak poznám, že moje dítě užívá návykové látky viz příloha č. 2. Co dělat, když moje dítě užívá návykové látky viz příloha č. 3. Jak poznám, že je moje dítě šikanované a co dělat v případě výskytu šikany viz příloha č. 4. Pravidla bezpečného užívání internetu viz příloha č. 5.

Pro žáky

Prevence ve školním vzdělávacím programu

Žáci jsou během školního roku seznamováni s jednotlivými tématy rizikového chování v různých předmětech školního vzdělávacího programu.

Prima

Biologie: Zásady správné životosprávy, návykové látky – jejich účinky a vliv na psychiku a tělesné zdraví, stavba a funkce pohlavních orgánů, činnost a funkce hormonů, fyziologická podstata oplození, vývoj jedince, antikoncepce, sexuální deviace, promiskuita, pohlavní choroby, AIDS

Občanská výchova: Člověk a rodinný život – mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství, příčiny rozvodovosti, mravní a právní důsledky rozvodu, význam zákona o rodině, péče státu o rodinu, prevence násilí, řešení konfliktů, nebezpečí šikany, domácí a divácké násilí, sociální politika státu – význam zákona o rodině, péče státu o rodinu, sociální psychologický výcvik, sebepoznávání, společenské role, volba povolání

Informatika: vyhledávání a ověřování informací, druhy informačních zdrojů, hodnota informace (relevance a kvalita), etické a právní normy při práci s informacemi, ochrana, autorských práv, rizika internetu (kyberšikana, kybergrooming)

tělesná výchova: zásady fair play, týmová spolupráce, prevence proti rizikovým sportům a doping

Sekunda

Biologie: Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí odrazem vztahů ve společnosti

Občanská výchova: Člověk a právo – svoboda, práva člověka, jeho povinnosti, demokracie a rovnost, člověk jako subjekt práva, citový, rodinný, pracovní a občanský život jako různé

stránky lidského života, hledání smyslu lidského života, význam životních zkušeností, problémy náhražkových forem životních aktivit, umění komunikace – umění naslouchat, hovořit a přesvědčit, reklama – jak se jí bránit, propaganda, asertivita a neverbální komunikace

Chemie – vliv chemických a návykových látek na zdraví člověka

Tercie (1. r o č n í k)

Biologie: Obrana proti bakteriálním a virovým chorobám, hygiena, škodlivé účinky drog rostlinného původu

Základy společenských věd: Adaptace žáků, teorie učení, paměť, pozornost, vnímání, řešení konfliktů, aktivační vlastnosti osobnosti, motivace, potřeby, zájmy a záliby, aspirace, životní plány, duševní hygiena

Tělesná výchova: fair play chování, přiměřenost sebeobran, přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika, základy sebeobran, právní aspekt

Kvarta (2. r o č n í k)

Základy společenských věd: Teorie skupin, postavení ve skupině, odmítání závadových skupin prognostika, směry rozvoje, technika a příroda. Extrémismus, sekty, xenofobie

Kvinta (3. r o č n í k)

Biologie: Zdravý životní styl – zásady životosprávy, sexuální výchova, stavba rozmnožovacích soustav, pohlavní nemoci, antikoncepce, AIDS, základní zásady péče o dítě prevence násilí a zvládání konfliktů, rasismus, xenofobie, antisemitismus a sekty

Základy společenských věd: Rodinné právo, manželství, rodina – jejich funkce, exkurze soud, vztah ekonomie a ekologie, globální problémy světa

Sexta (4. r o č n í k)

Základy společenských věd: Rozbor aktuálního dění, teorie asertivity, sociální komunikace, osobní rozvoj

Doplňkové preventivní programy

Prima

Adaptační kurz – třídní program pro stmelení kolektivu, odborní pracovníci v oblasti adaptace žáků, školní psycholog, třídní učitelé a výchovná poradkyně, zaměřeno na prevenci proti všem formám šikany, podporuje spolupráci a ohleduplnost v kolektivu.

Bezpečně v kyberprostoru – Mgr. Z. Procházková, Policie ČR, prevence kyberšikany a dalších patologických jevů v online prostoru, podporuje bezpečné chování na internetu

Sekunda

Psychohygienu – Podané ruce, centrum prevence, zaměřeno na zvládání stresových situací.

Intimita, sex a vztahy – školní metodik prevence

Tercie (1. r o č n í k)

Adaptační kurz pro první ročník – třídní program pro stmelení kolektivu, školní psycholog, odborní pracovníci v oblasti adaptace žáků, třídní učitelé a výchovná poradkyně, zaměřeno na prevenci proti všem formám šikany, podporuje spolupráci a ohleduplnost v kolektivu. Finančně podpořeno z projektu Jihomoravského kraje.

Bezpečně v kyberprostoru – Mgr. Z. Procházková, Policie ČR, prevence kyberšikany a dalších patologických jevů v online prostoru, podporuje bezpečné chování na internetu.

Závislost – školní metodik prevence, prevence proti užívání návykových látek a dalších extrémních forem závislostního chování.

Kvarta (2. r o č n í k)

Sekty, rasismus, xenofobie – školní metodik prevence, prevence manipulativních forem chování, podpora kritického myšlení

Kvinta (3. r o č n í k)

Jak zvládat stres? – školní metodik prevence, zaměřeno na různé formy psychohygieny

Autokracie – školní metodik prevence, prevence manipulativních forem chování, podpora kritického myšlení

Pozn.: Plán doplňkových programů se může během roku měnit v závislosti na obsazenosti poskytovatelů nebo aktuálních potřeb školy.

Celoškolní preventivní aktivity

Peer program – zájemci z řad prvních a druhých ročníků se zúčastní peer programu vedeného odborníky v tomto oboru. Program je finančně podpořen Jihomoravským krajem.

Den terénní zdatnosti – nácvik chování v krizových situacích

Zdravověda – vrstevnický program první pomoci

Filmová výchova – filmové projekce na různá společenská témata

Výstava na stromech – Fair Trade, podpora spravedlivého obchodu

Sportovní dny – podzimní atletický a jarní zaměřený na míčové hry

Evaluace

Hodnocení preventivních programů na naší škole probíhá na třech úrovních:

Hodnocení žáků a rodičů

Probíhá na základě výstupů jednotlivých programů, besed, dotazníků, anket, multimediálních materiálů zpracovaných během programů, slohových útvarů v hodinách českého jazyka, článků a postřehů ve školním časopise.

Hodnocení učitelů

V případě jednotlivých programů probíhá pomocí dotazníku nebo rozhovoru s metodikem prevence.

Hodnocení školního metodika prevence

Školní metodik prevence zpracuje veškerá hodnocení žáků a učitelů a vytvoří souhrnný evaluační dokument, který je pak vložen do výroční zprávy školy. Hodnocení je i součástí SEPA.

Dokumentace

Školní metodik prevence zaznamenává svou činnost do elektronického výkazu preventivních aktivit SEPA. V případě výskytu patologického chování žáku zpracovává zápis situace.

PŘÍLOHA č. 1

Jak poznám, že moje dítě užívá návykové látky

- Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
- Má časté výkyvy nálad?
- Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?
- Tráví hodně času ve svém pokoji sám?
- Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?
- Zhoršil se jeho prospěch?
- Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí?
- Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?
- Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog)?
- Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?
- Lže nebo podvádí?
- Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice?
- Nejasné vyjadřování a myšlení?
- Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?
- Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?
- Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?
- Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
- Zdá se být méně soustředěný?

PŘÍLOHA č. 2

Co dělat, když moje dítě užívá návykové látky.

- **Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, neváhejte zavolat lékaře.** Užívání drog není trestné, a dítěti proto žádný soudní postih nehrozí. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.
- **Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii.** Jejím základem je nepodporovat a neusnadňovat pokračující braní drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch ještě neznamená, že je neúčinná. Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.
- **Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu.** To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. Vyslechnout dítě ale ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko.
- **Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit.** Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.
- **Uvědomte si své možnosti.** Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je Vaše šance a síla. Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že Vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.
- **Vytvořte zdravá rodinná pravidla.** Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání. Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně. Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky. To se samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně).

-
- **Předcházejte nudě.** Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času. Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.
 - **Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti.** To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže Vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i změně prostředí.
 - **Posilujte sebevědomí dítěte.** Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte ("nelíbí se nám, že bereš drogy") a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu ("vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě"). Je to těžké, je to však nutné. Stejně nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu. Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.
 - **Spolupracujte s dalšími dospělými.** Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často až vážně míněná hrozba ústavní výchovy, nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.

Osvědčuje se také, když rodiče dětí s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Dokážou se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.
 - **Buďte pro dítě pozitivním modelem.** K tomu je nutné, abyste myslel i na své zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a abyste měl své kvalitní zájmy.
 - **Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá.** V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.
 - **Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou, shrnuje anglické slovo "tough love".** V češtině to znamená "tvrdá láska". Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.
 - **Nepopírejte problém.** Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na návykové látce.

-
- **Neskrývejte problém.** Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojence.
 - **Neobviňujte partnera.** Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost naštěstí často ano. Nehleďte v dítěti zneužívajícím drogy spojence proti druhému rodiči.
 - **Nezanedbávejte sourozence dítěte** zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy. Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.
 - **Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti,** zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.
 - **Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte ho.** S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samotné dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže začalo dítě zneužívat pervitin nebo opiáty bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníz a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale také o okolnost, že ukradený majetek slouží špatné věci - totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu dojde stejně.
 - **Nedejte se vydírat.** Vyhrožování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že rodiče pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.
 - **Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.**
 - **Vyhněte se fyzickému násilí.** Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivdnosti, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.
 - **Nejednejte chaoticky** a impulzivně.
 - **Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou,** případně, že snižuje dávky a že drogu brzy vysadí. Budte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji

a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.

- **Do nekonečna neustupujte.** Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.
- **Nedělejte zbytečně "dusno".** Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.
- **Nezabouhňte dveře navždy.** I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.
- **Neztrácejte naději.** Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání. I hrozivý problém se mnohdy podaří úspěšně zvládnout.

PŘÍLOHA č. 3

Jak poznám, že je moje dítě šikanované a co dělat v případě výskytu šikany.

Co je to šikana?

Je to úmyslné a opakované ubližování slabšímu jednotlivcem nebo skupinou. Může mít jak fyzickou tak psychickou povahu. Je to jev dlouhodobý, stupňovitý a má skupinovou dynamiku.

Varovné signály:

- dítě nemá kamaráda
- nechce jít do školy
- střídá různé cesty do školy a ze školy
- ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- ztráta zájmu o učení
- výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- žádá peníze, často „ztrácí“ své věci
- přichází domů vyhladovělé, s potrhaným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřeniny, modřiny, popáleniny)
- je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- trpí zdravotními potížemi (bolesti hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)
- zdržuje se většinou stále doma

Co tedy dělat?

Připusťme, že několik výše uvedených signálů ve vás vzbudí určitě podezření, že by mohlo jít o šikanování vašeho dítěte. Znovu podotýkáme, že ideální stav nastane, když se vám dítě svěří.

Pochvalte ho, povzbudte, rozptýlte jeho obavy o tom, že žaluje. Vyzvedněte naopak jeho sílu a odvahu sdělit tyto závažné skutečnosti. Přesvědčte ho, že mu chcete pomoci a to potom musíte dodržet. Vyslechněte vaše dítě, dejte najevo, že jeho informace berete vážně (i když se vám mohou zdát malicherné či nepodstatné). Odložte veškerou práci, není nic důležitějšího, než situace vašeho dítěte. Poskytněte dítěti veškerou podporu. Pochopitelně, že odlišíte např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany.

Konkrétní kroky:

- Zjistěte přesně co, kdy, kde se odehrávalo, kdo další byl přítomen – „nevyslychejte jako vyšetřovatel“
- Společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora a věří, že mu mohou pomoci.
- Poskytněte dítěti veškerou ochranu i za cenu, že se budete uvolňovat z práce.
- Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase, odjeďte na chatu, chalupu či k prarodičům.
- Nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte je doma, ale pečlivě zvažte, zda v jeho situaci může být samo.
- Znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve.
- Zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou. Neobviňujte pouze školu, nastavte si „zrcadlo pravdy“. Neomlouvejte sami sebe, ani své dítě. Se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu.

PŘÍLOHA č. 4

Pravidla bezpečného užívání internetu

1. Nechte se dítětem poučit o službách, které používá, a ujistěte se o jejich obsahu. Tím zlepšete svou znalost internetu.
2. Nikdy svému dítěti nedovolte setkání o samotě s někým, s kým se seznámil na internetu, bez Vaší přítomnosti. Pokud k setkání svolíte, své dítě doprovodte.
3. Zajímejte se o internetové kamarády svých dětí stejně jako se zajímáte o jejich kamarády ve škole.
4. Základem při komunikaci rodiče s dítětem je otevřenost. Při nepříjemných zkušenostech dítěte s děsivým obsahem nebo nepříjemným člověkem není řešením trestat dítě nebo mu dokonce bránit používat internet, ale poradit mu, jak se v budoucnu nepříjemným zkušenostem vyhnout. Jak se rodič při podobné situaci zachová, určuje, zda se mu dítě svěří i v budoucnu.
5. Na místo s nevhodným obsahem se může dítě dostat zcela náhodou. Pro tyto případy neexistuje stoprocentní ochrana a vyplatí se spíše vychovávat dítě tak, aby si podobné skutečnosti interpretovalo způsobem odpovídajícím jeho věku, protože s dítětem nemůžete trávit všechny volný čas.
6. Riziko vstupu na stránku s nevhodným obsahem lze snížit jednak prostřednictvím možností zabudovaných přímo do internetového prohlížeče, jednak prostřednictvím speciálních programů obsahujících nepřetržitě aktualizovaný seznam stránek pro děti nevhodných. Tyto programy bývají k dispozici zdarma.
7. Uvažujte o společné e-mailové schránce se svými dětmi.
8. Dávejte si pozor na soubory, které dítě z internetu stahuje a ukládá je na disk.
9. Sledujte, kolik času dítě u počítače stráví. Nepohybuje se víc na chatu a nekomunikuje s anonymními osobami častěji než se svými kamarády.
10. O radu při výchově dětí ke správnému užívání internetu můžete požádat pedagoga, psychologa či pracovníky internetových firem.

PŘÍLOHA č. 5

**Krizový plán v případě výskytu alkoholu, OPL, krádeží a vandalismu,
šikany a postup v případě šetření a výsledku policíí**

Cílem krizového plánu je eliminovat či minimalizovat škody v případě, kdy dojde k projevům rizikového chování ve školním prostředí, vytvořit ve škole bezpečné a respektující prostředí. Krizový plán školy upravuje zásady jednotného postupu pracovníků školy při zjištění rizikového chování žáků. Jsou zde popsány postupy, kterými se pedagogičtí pracovníci řídí v případě nastalých situací. Krizový plán je součástí preventivního programu. Krizovou situací rozumíme situaci, která může vyžadovat přerušování vyučování v dané třídě a oddělení jednoho či více žáků od zbytku žáků.

Účastníci plnění krizového plánu: vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé, provozní zaměstnanci

Výchovná komise K řešení závažných výchovných problémů stanoví ředitel školy výchovnou komisi. Členové komise: ŘŠ nebo ZŘŠ, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, zástupce OSPOD popř. další pozvané osoby

Třídní učitel zajistí pozvání doporučeným dopisem a připraví podklady k jednání výchovné komise.

Alkohol

Konzumace alkoholu ve škole

- a) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, nebo v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- b) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat – zajistí přítomný učitel.
- c) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník – přítomný učitel (výchovný poradce, školní metodik prevence, zástupce ředitele, ředitel školy) – posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- d) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí přítomný učitel (výchovný poradce, školní metodik prevence, zástupce ředitele, ředitel školy) - nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- e) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje přítomný učitel (výchovný poradce, školní metodik prevence, zástupce ředitele, ředitel školy) podle školního řádu školy. O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- f) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí třídní učitel ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- g) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

-
- h) Zákonnému zástupci ohlásí třídní učitel skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
 - i) Jestliže se situace opakuje, splní školní metodik prevence oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
 - j) V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne školní metodik prevence potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
 - k) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
 - l) V případě podezření na intoxikaci žáka může školní metodik prevence provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu.

Nález alkoholu ve škole

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují následovně:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy – ředitele školy (zástupce ředitele, výchovného poradce, školního metodika prevence).
- c) Nalezenou tekutinu uloží u ředitele (zástupce) školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Školní metodik prevence (výchovný poradce) zpracují stručný záznam o události.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují následovně:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy – ředitele školy (zástupce ředitele, výchovného poradce, školního metodika prevence)
- c) O nálezů sepíše školní metodik prevence (výchovný poradce) stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede školní metodik prevence (výchovný poradce) tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) O nálezů třídní učitel vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Omamné a psychotropní látky (OPL)

Při nálezu neznámé látky

- a) Zjistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že jde o drogu či jinou škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru ředitele školy, výchovného poradce, školního metodika prevence, zástupce ředitele, uloží tuto látku do obálky. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- b) Na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
- c) Poté je nutno bezodkladně vyrozumět policii. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost písemně potvrdit.
- d) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci. Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři.
- e) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL.

Při ohrožení zdraví studenta

- a) Žák jevící příznaky užití omamné látky je odveden ze třídy do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog, zástupce ředitele zajistí nad dítětem dohled dospělé osoby.
- b) Třídní učitel bezodkladně informuje rodiče studenta nebo jeho zákonné zástupce o blíže nespécifikovaných zdravotních potížích studenta, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření.
- c) Rodič je seznámen se zdravotními potížemi, po užití stimulačních či kanabinoidních látek (jsou např. zornice rozšířené), škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře.
- d) Školní metodik prevence odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (psychologicko pedagogická poradna apod.)
- e) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- f) Třídní učitel pozve rodiče žáka k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Školní metodik prevence doporučí rodičům studenta specializovanou pomoc odborníků.
- g) Školní metodik prevence (výchovný poradce) vyhotoví zápis průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu žáků pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole. Ve školním řádu je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení vyplývají.
- h) Žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu.
- i) Třída, v níž se problém objevil, bude monitorována, budou v ní pracovat odborníci primární prevence
- j) Ředitel školy informuje sociální odbor v případě, že student je opakovaně ovlivněn drogou.

Při podezření, že student zneužívá návykové látky

- a) Školní metodik prevence (třídní učitel) provede diskrétní šetření, zjistí citlivě co nejvíce informací od spolužáků a rodičů.
- b) Provede pohovor s dítětem, podle vztahu pracovníka s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálního pracovníka). Doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, pedagogicko-psychologická poradna, zdravotní zařízení, střediska výchovné péče apod).
- c) Po důvodném podezření citlivě informuje rodiče, případně jiné zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy, nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničí s bezprostředním ohrožením života.
- d) V případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor
- e) Pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc.

Distribuce OPL ve škole

- a) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti ředitel školy, zástupce ředitele, školní metodik prevence vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- b) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Krádeže a vandalismus

- a) Ve školním řádu je uvedeno, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- b) Nošení cenných věcí do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Ve školním řádu je uvedeno, že cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nosit. Ředitel školy ve školním řádu určuje způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě.
- c) Žáci, v případě kdy jsou svědky takového jednání, ohlásí neprodleně věc třídnímu učiteli, zástupci ředitele, řediteli školy.
- d) V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, ohlásí to řediteli školy. Je proveden písemný zápis.
- e) Škola celou záležitost oznámí Policii ČR. Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu apod.
- f) O události pořídí třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce záznam na základě výpovědi poškozeného.
- g) Škola předá věc orgánům činným v trestním řízení nebo poučí poškozeného žáka, jeho zákonného zástupce, že má tuto možnost.
- h) V případě, že je známý pachatel, nahlásí ředitel školy, zástupce ředitele, výchovný poradce věc orgánu sociálně-právní ochrany, byl-li pachatel mladší 18 let a současně věc předá orgánům činným v trestním řízení.
- i) Ve školním řádu je uvedeno, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- j) Žáci jsou s touto problematikou seznámeni v poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví. Třídní učitelé se problematice vzniklých škod věnují v průběhu roku na třídnických hodinách a žáky opakovaně upozorňují na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Šetření a výslech policí

Metodický postup je [zde](#)

Školní program proti šikanování

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí a co nejdříve odhalit a účinně řešit šikanování. Na tvorbě i realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci. Koordinace programu je v kompetenci ŠMP a za realizaci a hodnocení je odpovědný ředitel školy.

a) Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Šikana **je** cílená vůči jedinci nebo skupině, obvykle opakovaná, často dlouhodobá, jejím záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit, oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí. Může být vedena i proti pedagogickému pracovníkovi.

Šikana **není** jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt, vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří: verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií). Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti). Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.). Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech nabýt i rysy organizovaného zločinu.

Příklady přímých znaků šikany: Soustavné posměšné poznámky, nadávky, hrubé žerty, hanlivá přezdívka na adresu určitého žáka, pokud to tento žák těžko snáší a trpí tím, jednostranné vyžadování věcných či peněžních darů, jeden žák vystupuje vůči druhému v roli „sluhy“ či „otroka“, často opakované poštuchování, strkání, údery, poškozování věcí, které žák neoplácí, na žáka je vyvíjen nátlak k vykonávání nemorálních až trestných činů

Příklady nepřímých znaků šikany: žák se o přestávkách zdržuje stranou od ostatních, nemá kamarády, přestávky tráví v bezpečné blízkosti učitelů nebo mimo třídu. Vymýšlí si záminky, aby nemusel být ve třídě. Jeho prospěch se nevysvětlitelně zhoršuje, nesoustředí se na učení, má často poškozené nebo rozházené věci, často se mu „záhadně“ ztrácí, ve třídě, v šatně, při týmových sportech bývá volen mezi posledními, působí smutně, stísněně, často chybí z nejasných důvodů, nevolnost, bolení hlavy..., má-li promluvit před třídou, je nejistý a ustrašený

b) Stádia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod.

Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

(Stadia šikanování podle Michala Koláře)

c) *Krizový plán*

V případě, že k šikanování ve škole dojde, jsou rozpracovány dva typy scénářů:

- První zahrnuje situace, kdy škola zvládne situaci řešit vlastními silami. Do této skupiny patří postupy pro počáteční stádia šikanování
- Druhý zahrnuje situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií. Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti. S krizovým plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci.

Postup vyšetřování v případě, že jde o počáteční stádia šikanování

1. Třídní učitel, který má podezření na šikanování, konzultuje svá pozorování s dalšími kolegy.
2. Co nejdříve oznámí své podezření vedení školy, výchovnému poradci, ŠMP a konzultuje další postup.
3. V soukromí vyslechne spolu s ŠMP více nezáujatých svědků, popřípadě konfrontuje svědky mezi sebou. Zaměří se hlavně na následující otázky:
 - Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je?
 - Kdo je agresorem, kolik agresorů je? Kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?
 - Co, kdy, kde, a jak dělali agresoři obětem?
 - K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
 - Jak dlouho šikana trvá?

-
1. Ve spolupráci se ŠMP se spojí s rodiči případné oběti, konzultuje s nimi výskyt nepřímých znaků šikany. Požádá je o pomoc a spolupráci.
 2. Vyslechne spolu se ŠMP oběť. **Citlivě, diskrétně, zaručí bezpečí a důvěrnost informací. Upozorní, že nebude problém řešit před celou třídou!**
 3. Zajistí ochranu oběti šikany.
 4. Vyslechne se ŠMP agresory, případně konfrontuje agresory mezi sebou. Snaží se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování.
 5. Požádá vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, TU, ŠMP), která na základě shromážděných informací posoudí, zde se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku.
-
1. Seznámí rodiče agresora (pokud je nezletilý) se situací, sdělí jim navrhovaná opatření a požádá je o spolupráci. Pokud odmítají, zváží oznámení na Policii ČR a orgánům sociálně právní ochrany dítěte.
 2. Seznámí rodiče oběti se situací, domluví se na opatřeních k nápravě vzniklé situace.
 3. Vysvětlí nebezpečí a důsledky šikany ve třídě, oznámí potrestání viníků. Třídu nadále pozorně sleduje a konzultuje postup se ŠMP.

V případě, že šikanování oznámí rodiče, pracuje TU nebo ŠMP obdobně podle výše uvedených pravidel. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy, ŠMP, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

Postup vyšetřování v případě, že jde o projev pokročilé a nestandardní šikany

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR. Dále ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují

bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu. Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy s dalšími institucemi a orgány. S pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry. V resortu zdravotnictví s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie. V resortu sociální péče s oddělením péče o rodinu a děti

Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele

Pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v dané situaci v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních. Škola podporuje své pedagogy, zajistí jejich bezpečí a řeší vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy. Je zapotřebí zajistit bezpečí pro ohroženého pedagoga – pokud není toto zajištěno školou, pedagog odejde ze třídy, přivolá si pomoc a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě vyžaduje-li to situace. Pro třídu, ve které se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě. V případě, že je pedagog nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce.

Specifika pro řešení kyberšikany

V případě kyberšikany je důležité zajistit důkazy případně odstranit dehonestující obsah z webového rozhraní. V tomto ohledu spolupracují třídní učitel a metodik prevence s pedagogy specializovanými na IT. Zbýlý postup řešení je stejný jako v případě běžné šikany.

d) *Následná výchovná opatření*

1. Dále pracovat s agresorem: Jeho náhled na vlastní chování, motivy jednání, rodinné prostředí, v případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů
2. Potrestání agresorů: Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížení známky z chování, vyloučení ze školy (stanoveno školním řádem podle míry a závažnosti provinění)
3. Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s těmi, kteří přihlíželi, ale nezasáhli. Spolupráce s pedagogicko psychologickou poradnou na programech zabývajících se klimatem třídy.
4. V mimořádných případech lze užit další opatření: Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP. Doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu. Podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

e) *Aktivity školy v prevenci proti šikaně*

Prevence probíhá ve specifickém i nespecifickém režimu. Prostřednictvím dnů prevence, hodin občanské výchovy, informatiky a základů společenských věd, adaptačních a sportovních kurzů, podpory mimoškolní činnosti, prací školního parlamentu a časopisu. Konkrétní program je součástí minimálního preventivního programu. Ve všech těchto aktivitách je u žáků podporována solidarita a tolerance, rozvoj pozitivních mezilidských vztahů, vzájemný respekt, dodržování zásad slušného chování, důraz na právní odpovědnosti jedince, uplatňování pomoci a spolupráce mezi žáky a jsou vytvářeny podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit. Třídní učitelé se zaměřují na činnosti posilující budování pozitivních vztahů mezi žáky navzájem a mezi učiteli a žáky.

Krizový plán pro žáky s PAS.

S vypracovanými individuálními krizovými plány pro žáky s PAS jsou pedagogové seznámeni a jsou uloženy u výchovné poradkyně.

PŘÍLOHA č. 6

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje práci s žákem a v součinnosti se zákonnými zástupci žáka. Je důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti) a v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost dítěte – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace)
- b) odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole – mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

Řešení školní neúspěšnosti

Nejdříve je u žáka zajištěna pedagogická, speciálně-pedagogická a případně psychologická diagnostika, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužitkovat. Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků.

Jedná se především o:

- a) individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- b) přímou intervenci učitele
- c) poskytování individuálních konzultací a doučování
- d) vypracování plánu pedagogické podpory
- e) vypracování IVP

Postup při řešení školní neúspěšnosti:

1. Práce se žákem
2. Zvýšená spolupráce se zákonnými zástupci žáka
3. Práce se sociálním klimatem třídy

Zákonní zástupci jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí v systému Bakaláři, v rámci konzultačních hodin a rodičovských schůzek.

V první fázi třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) informuje zákonného zástupce a výchovného poradce a společně se domluví na dalším postupu.

1. V případě potřeby TU domluví jednání se zákonnými zástupci a žákem, který neprospívá nebo má zhoršený prospěch, obvykle na výchovné komisi.
2. Po předem domluvené době je stanoven termín další schůzky výchovné komise, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel, popř. výchovný poradce.

-
3. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
 4. Při vysoké absenci žáka (nad 25 %) se koná jednání se zákonnými zástupci ve výchovné komisi preventivně – TU, zákonný zástupce, žák a výchovný poradce
 5. Na závěr školního roku je v případě potřeby podpora vyhodnocena na společné schůzce se zákonnými zástupci a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).
 6. V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky).

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu – dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu

-
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
 - individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
 - domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel může pozvat i zákonného zástupce současně se žákem, aby ho informoval o pravidlech práce, aby se s ním dohodl, jak mohou zákonní zástupci své dítě podpořit.

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je možné na žádost opakování ročníku.

PŘÍLOHA č. 7

Seznam literatury a videí ve škole

Literatura:

- Nešpor, K.: Kouření, pití a drogy
- Nešpor, Csény, Pernicová: Prevence problémů působených návykovými látkami
- Nešpor, Csény: Alkohol, drogy a naše děti
- Presl: Drogová závislost
- Kolář: Bolest šikanování
- Beran a kol.: Proč?
- Johnson, E.: Jak se vyhnout AIDS

Videotéka:

- Řekni drogám NE
- Čas proměn
- Drogová problematika a sexuální výchova
- Ještě něco o drogách
- Drogy a neurony
- Co je třeba vědět o sexu
- Seznam se bezpečně

PŘÍLOHA Č. 8

Přehled základní legislativy

Úmluva o právech dítěte vyhlášeno ve Sbírce zákonů č. 104/1991

Postavení Úmluvy o právech dítěte v právním řádu ČR je dáno článkem **10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Ústavy ČR**

Mezinárodní smlouvy o lidských právech a svobodách ČR ratifikované a vyhlášené na našem území, obecně závazné mají přednost před zákonem.

Postavení a ochrana dítěte upravuje i ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práva a svobod, která je součástí ústavního pořádku ČR.

ZÁKONY A VYHLÁŠKY

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

- základním legislativním dokumentem, který upravuje oblast primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, zejména tím, že ukládá povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, žáků a studentů a pro předcházení vzniku rizikového chování.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

- klíčovým právní předpisem, jelikož vymezuje základ systému školské prevence, definuje kompetence aktérů primární prevence (školní metodik prevence a metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně)
- ukládá školám za povinnost zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy a stanovuje rozsah a standardní činnosti školských poradenských zařízení

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

- zabývá se problematikou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (ve vztahu k primární prevenci zejména oblast sociálního znevýhodnění).

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

- stanovuje, že školská zařízení pro zájmové vzdělávání uskutečňují zájmové vzdělávání i formou činností vedoucích k prevenci rizikového chování dětí, žáků, studentů

Zákon č. 109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovné péče, ve znění pozdějších předpisů

- upravuje oblast preventivně výchovné péče (střediska výchovné péče)

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

- obsahuje opatření týkající se škol a školských zařízení v oblasti výskytu užívání návykových látek.

STRATEGICKÉ PLÁNY

[Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027](#)

[Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027](#)

[Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 až 2027](#)

[Krajské strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027](#)

METODICKÉ POKYNY MŠMT:

Metodické doporučení pro školy a školská zařízení spolupráce škol a školských zařízení s PČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality páchané na dětech a mládeži

Metodické doporučení ke spolupráci škol a školských zařízení s Policií České republiky při preventivních aktivitách a při vyšetřování protiprávních činů dětí a trestných činů páchaných na dětech má za cíl provést vedení škol a pedagogické pracovníky nejasnostmi vyplývajícími z některých situací, ve kterých se setkávají pedagogičtí pracovníci s policisty.

Metodické doporučení (č.j. MSMT-6167/2025-1) naleznete zde:

[Metodické doporučení: Spolupráce škol a školských zařízení s Policií ČR](#)

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách

Cílem metodického pokynu je pomoci školám a školským zařízením porozumět fenoménu šikany a možnostem, jak jí předcházet a jak na ni efektivně reagovat. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) naleznete zde: [Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách.pdf](#).

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování

Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) vymezuje aktuální terminologii a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu a školního řádu, popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka, definuje školní preventivní program a doporučuje postupy škol a školských zařízení při výskytu rizikového chování.

[Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování.doc](#)

Jednotlivé přílohy naleznete zde:

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

PODROBNĚJŠÍ INFORMACE K VÝŠE UVEDENÝM ZÁKONNÝM PŘEDPISŮM [zde](#) zdroj:

<https://www.poradenskecentrum.cz/smp/legislativa/>

Hodnocení MPP za školní rok 2024/2025

Škola má zpracovaný **Plán působení v oblasti primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních**, který má minimalizovat rizikové chování žáků. Realizujeme prevenci jednak specifickou, zaměřenou přímo na programy prevence a také nespécifickou, která zahrnuje veškerou výchovu ke zdravému životnímu stylu dítěte.

Plnění preventivního programu za školní rok 2024/2025

V našem preventivním programu se zaměřujeme na prevenci negativních jevů, na sociální a osobnostní rozvoj žáků, na nácvik komunikace a na volnočasové aktivity.

První ročník 4letého cyklu a první ročník 6ti letého cyklu v září absolvoval adaptační kurz. Podařilo se také postupně rozvíjet činnost studentského parlamentu.

V oblasti prevence proti extremismu, diktatuře a sektám byly využity filmy „Náš vůdce“, „Kolonie“ a Zelená kniha. Druhé ročníky navštívili Lidice a Terezín. Všechny ročníky navštívily v rámci filmové výchovy film s preventivní tematikou v oblasti autokracie a diktatur s názvem Vlasy.

V oblasti prevence proti kyberšikaně a v zájmu bezpečnosti na internetu jsme využili program „Seznam se bezpečně“ a besedu se Z. Procházkovou z Policie ČR s názvem „Bezpečně v kyberprostoru“. Žáci sekundy prošli programem Psychohygiena, který realizovalo sdružení Podané ruce.

V oblasti protidrogové prevence využíváme cyklus dokumentů Jeden svět na školách, vše doplněno o následné besedy. Žáci kvinty a třetího ročníku navštívili, v rámci prevence proti kriminalitě, vazební věznici v Rapoticích. V oblasti prevence proti kriminalitě proběhla přednáška s vedoucí PMS Třebíč Probační a mediační služba a trestní odpovědnost mládeže.

Daří se zapojit žáky do tvorby preventivního programu prostřednictvím Středoškolských odborných prací. Daří se udržovat příjemná atmosféra na škole zcela běžnými činnostmi jako setkávání a sdílení během přestávek na mimoškolních akcích i v rámci sportovních kurzů a exkurzí. V letošním roce se podařilo s podporou Jihomoravského kraje vytvořit odpočinkový prostor ve vestibulu haly, který si žáci navrhli, vybavili a budou spravovat.

Letošní rok pokračujeme v projektu Erasmus, který žáci hodnotí jako velice přínosný z hlediska vztahů, multikulturních vazeb a komunikačních dovedností.

Podařilo se získat dotaci od Jihomoravského kraje na adaptační kurzy nových ročníků a na peer program v roce 2025/26.

Ve školním roce 2024/2025 nebyl zaznamenán žádný případ šikany. Byl zaznamenán jeden nález nikotinového sáčku ve školní budově.

Péče o mimořádně nadané žáky

Nadaným žákům je věnována podpora v rámci výuky ve všech oblastech vzdělávání. Účasti na soutěžích, vrstevnických programech a projektech. Plně pokračujeme v projektu Erasmus, který žáci hodnotí jako velice přínosný z hlediska vztahů, multikulturních vazeb a komunikačních dovedností.

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Během školního roku byla využívána pozice asistenta pedagoga pro 1 žáka. U potřebných žáků využíváme individuální přístup, individuální vzdělávací plány, plány pedagogické podpory, spolupráci s PPP, kompenzační pomůcky, doučování, sebehodnocení, individuální konzultace. Speciální potřeby lze také konzultovat u školního psychologa.